

אלהות צדיקים לצאן קדוש

כך ח'

שני שערים מתוך הספר אורחות צדיקים

מעובדים לילדים בשפה קלה,
מאוירים באיורים משובבי עין
ומלווים בסיפורים להמחשת המידות

מאת: הרב אברהם אוחיון

ציורים: יוני גרשטין
עיבוד לילדים: מנוחה טוקר
עריכה לשונית: שולה יעקובסון

ציורים:

יוני גרשטין

עיבוד:

מנוחה טוקר

עריכת לשון:

שושנה הכולוד ושולה יעקובסון

ניקוד והגהות:

יהודית הירשמן

הגהות:

יהודה סימאי

עיצוב עטיפה ושערים:

אסתר גרינבוים

עימוד ועיצוב גרפי:

שרי גרינפלד ורחל הורונצ'יק

© כל הזכויות שמורות

לדני ספרים הוצאה לאור 2002

ת.ד. 349 קרית גת

טל' 08-6812225

פקס: 08-6882359

נדפס בישראל תשע"ב

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו

בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני או מכני

לרבות צילום והקלטה

ללא אישור בכתב מהמו"ל

Printed in Israel

טלפון המחבר אברהם אוחיון:

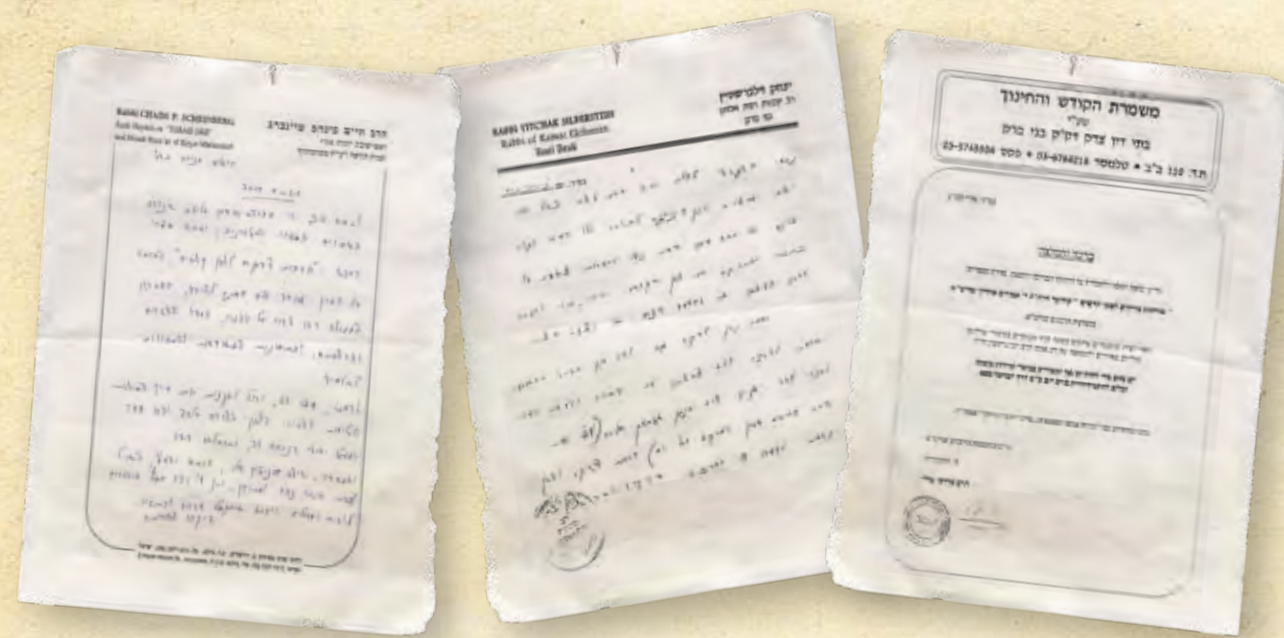
050-4164-500

02-656-9999

יש להבין, כי לנוכח נזיפות ישירות על מעשה שנעשה, מתעוררים מנגוני ההגנה של הילד וגורמים לו לדחות מעליו את התוכחה, ואילו לימוד עם ההורים הרי הוא כמים קרים על נפש עייפה. תחושת החמימות המלווה את הלימוד המשותף הזה פותחת את לב הילד לשמוע, ללמוד, לשמור ולעשות. מספרים כי כאשר היה מורנו, הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל רואה כי מידה כל שהיא מתגברת על אחד מילדי הבית, מיד היה לוקח את הספר 'אורחות צדיקים' ולומד עם הילד על תיקון המידה ההיא (חכו ממתקים עמ' קצד). בדחילו ורחימו ניגשנו למלאכת קודש זו, מתוך שאיפה להגיש את התכנים העמוקים שכתב בעל 'אורחות צדיקים', בשפה שתדבר אל לבותיהם של צעירי הצאן ובליווי איורים אמנותיים משובבי עין, שיוסיפו עומק ועניין לכתוב. לא חסכנו מאומה במלאכה ובדמים, וכל זאת כדי למשוך את הילדים אל המוסר ולקרב את הדברים החשובים ללבבותיהם. עתה, משכלתה המלאכה, תפילתנו ותקוותנו, שתשא ההשקעה הרבה את פרותיה, תרבה ותעצים בקרבנו את לימוד המוסר המשותף של הורים וילדיהם, ותקרב אותנו אל מטרתנו בחיים, כפי שלימדנו שלמה המלך: "סוף דבר הכל נשמע, את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם".

הורים יקרים,

פיקדונות יקרים קיבלנו מבורא עולם - ילדינו הרכים, צאן קדושים. שאיפתנו העיקרית בגידולם היא להשקותם מבורא מים חיים, להטעים להם נועם עול תורה ומצוות ולטעת בהם אהבת תורה ויראת שמים. שלמה המלך, החכם מכל אדם, כבר לימדנו, כי הדרך הבטוחה ביותר להוביל את הגדיים הצעירים היא: "צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיין על משכנות הרועים" - אבות האומה. מה הן הדרכים המובילות בעקבי הצאן? אורחות הצדיקים - התבוננות במעשיהם וציות לדבריהם של תלמידי החכמים. אחת מפעולות החינוך החשובות ביותר, שכל גדולי הדורות סמכו עליה את ידיהם ונהגו בה בעצמם, היא לימוד מוסר משותף של הורים עם ילדיהם. אין עוד מעשה הדומה בערכו הרב ללימוד עם הילד. לימוד זה מעניק בלי מילים תחושות חום, אהבה, אכפתיות והתעניינות אמיתית, וכל אלו - רב כוחם לפתוח את הלב ולפתח את הרצון לציית. אפילו מאה נזיפות על מעשה לא טוב שעשה הילד לא ישפיעו עליו כמו חמש דקות של לימוד בצוותא עם אבא או עם אמא.

משמרת הקודש והחינוך
שע"י בתי דין צדק דק"ק
בני ברק

הרב יצחק זילברשטיין
רב שכונת רמת אלחנן
בני ברק

הרב חיים פנחס שיינברג
ראש ישיבת "תורה אור", ומורה
הוראה דקרת מטרסדורף

בס"ד, אדר תש"ע

כ' שבט תש"ע

ירושלים חנוכה תש"ע

הריני בזאת לאשר ולהמליץ על היוזמה הברוכה הפצת סדרת הספרים "אורחות צדיקים לצאן קדושים" שחיבר הרה"ג ר' אברהם אוחיון שליט"א בהמלצת הרבנים שליט"א ראוי לציון שהספרים ערוכים בשפה קלה, מעוטרים בסיפורי צדיקים ומלווים באיורים להמחשה של רב אומן הרב יוני גרשטין הי"ו יש בהם כדי לחזק לב בני הנעורים במוסר ומידות טובות וכלים להתמודדות ביום יום ע"פ דרך ישראל סבא נזכה שיקויים בנו "ונהיה אנחנו וצאצאינו... כולנו יודעי תורתך" אמכי"ר נו"ח בהסכמת הרבנים שליט"א

ב/ המזכירות
הרב מרדכי בלוי

נאמר בהגדה לעולם יראה אדם עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. ולכן יש נוהגים להתלבש בליל הסדר בגדים עליונים וכל אחד מבני הבית נוטל משארותיו צורות על כתפיו ומחזיקים את צאן הקדשים בידיהם, כדי להמחיש לבנינו ולעצמנו את המעמד הנורא של יציאת מצרים. ומשם ניתן להקיש גם לעוד חלק התורה שההמחשה תורמת להכניס ללב צאצאינו את התורה והמידות הטובות. והנה עשה יקירנו הרב יהונתן גרשטין שליט"א עפ"י יוזמת הרב אברהם אוחיון המשקייע עמל רב באורחות צדיקים לצאן קדשים ויעמדו על הברכה.

בהוקרה רבה,
הרב יצחק זילברשטיין

לכבוד הרה"ג רבי אברהם אוחיון שליט"א שנודע בשערים בספריו המצוינים, ועתה ספרו החדש: "אורחות צדיקים לצאן קדושים", העומד על הפרק, מיוחד הוא במינו לטובה, בסגנון המעולה דבר דבור על אופניו, בסדר הדברים והרצאתם, ובתמונות המשובחות והמאירות לתלמיד. לדעתי, ספר זה, יכול להקנות את ערך המידות הטובות לצעירי הצאן בצורה טובה, והוא ספר כמעט יחידי בנושא זה, ותועלתו רבה. והמחבר, שיצא מוניתין שלו, בכתב ובעל-פה, השכיל לעשות חיבור נאה ומתוקן, ייתן ה' וכה יוסיף חיבורים טובים ומעולים ויזכה שיתקבלו דבריו וכתביו.

ביקרא דאורייתא

כאן המקום להודות
לעומדים על ימינו עושי המלאכה במים רבים. ראשית אודה למי שסייעה לנו בתחילה בסלילת הדרך הגב' פולי ארלנגר. אתן את ברכתי לסופרת החשובה הגב' מנוחה טוקר על עיבוד החומר לילדים. חופנים של תודה לעורכות הלשון המקצועיות הגב' שושנה הוכולד ושולה יעקובסון. אודה בזאת למגיהה הבחור היקר יהודה סימאי. זרים של הערכה רבה לידידי היקר הצייר והאמן המהולל הרב יוני גרשטין. כן אודה לנקדנית המסורה הגב' יהודית הירשמן ולמגיהה המקצועית הגב' נעמי פרבשטיין. נחשולים של הכרת הטוב לגרפיקאיות ידי אמן הגב' שרי גרינפלד והגב' רחל הורונצ'ק. תודה גדולה לסטודיו בן גסנר על עיצוב הקונספט והגריד. ואחרית דבר אודה לרעייתי מנב"ת נעמה שכל אשר לי - שלה הוא, יזכנו ה' לגדל את ילדינו מתוך נחת ושמחה, עבודת ה' אמיתית וקרבת אלוקים, אמן.

ר"א סיון ה'תשע"ב
אברהם-אחיון

"... אבל העיקר הוא ללמוד עם הבן מוסר, אפילו כרבע שעה, ובלבד בכל יום ממש, ספרי מוסר כסדרן, ולהשריש בהם יראת שמים, יראת שכן ועונש וכו'. וברור שאם הלימוד הזה יתקיים, סוף ייטיב ויעלה מעלה ביראת שמים... וצריך לדבר אתו ענייני יראת שמים ושגאווה זו טרפה, ולדבר עמו יום יום כעשר דקות ולא יותר, ולא להפסיק בזה, כי הפסק של יום אתו מצנן כמו הפסקה של שלושה חודשים".

(פניני רבנו ה'קהילות יעקב', ח"ב עמ' מה)

שֵׁר הַתּוֹרָה

מי זוכה שעל ראשו ינח פתרו? רק אדם אחד נבחר: המלך. אבל בעם ישראל, כל יהודי יכול להתהדר בפתרו חשוב - פתרו התורה. המשנה מלמדת אותנו כי בעם ישראל יש שלושה פתרים: פתרו תורה, פתרו כהנה ופתרו מלכות.

11 שֵׁר הַתּוֹרָה.....

סיפור / שֵׁר שְׁהוּא פֶתֶר / תַּלְמוּד תּוֹרָה כְּגַד כְּלָם / פֶּתֶר תַּחֲרָר
הַדְרָכִים / תּוֹרָה לְשִׁמָּה / פֶּתֶר תַּחֲרָר הַדְרָכִים / בְּרַכַּת הַשְּׂכָמָה / אִין
אָבוֹד לְשִׁכָר / לֹא הַמְדִישׁ אֶקֶר / נִשָּׂה אֶמֶת וְתוֹרַתוֹ אֶמֶת / הַמְסוּרָה / כִּי
הַתַּבְרָה הַמְשִׁנָּה / הַתַּלְמוּד הַיְרוּשָׁלַיִם וְהַתַּלְמוּד הַבְּבֵלִי / הַאֲחֻרָאִים
מְשִׁמְרִים אֶת הַתּוֹרָה / הַפְּאֻנִים מְסִבִּירִים אֶת הַתַּלְמוּד / הַרַמְבַּ"ם
מְסִבִּיר אֶת הַפְּאֻנִים / רַש"י וְדוֹסָפוֹת / אַכְמ"י זְרַפֶּת / וְשִׁמְעָתֶם / פֶּתֶר
תַּחֲרָר הַדְרָכִים / כִּה אֲחֻרָו אַכְמ"י

41 שֵׁר יִרְאֵת שְׁמַיִם.....

סיפור / כִּי אִם לִירְאָה / שֵׁר לֵאמֹר אֲצִיר / יִרְאָה אֲרוּצָה מְאֹד / יִרְאֵת
הַעֲנֵשׁ / יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה / טַעַם הַשְּׂכָר בְּעוֹלָם הַזֶּה / בֵּן הַמֵּלֶךְ הַאֲבוֹד
/ זְכוּתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל / פֶּתֶר תַּחֲרָר הַדְרָכִים / נֶפֶשׁ, רֹחַ וְשִׁמָּה /
אַכְמ"ו הַמְפַלְאָה שֶׁל הָאָדָם / סוּס וְרוֹכְבוֹ / פֶּתֶר תַּחֲרָר הַדְרָכִים /
הָאָדָם - עוֹלָם קָטָן / סוּגְרִים אֶת הַמַּעֲשֵׂל / כִּה אֲחֻרָו אַכְמ"י

יהודי העיר נמלאו דאגה. הרב כנראה צעיר מדי - חשבו - ואינו יודע כיצד יש לנהג במקרה כמו זה. הם התחננו אפוא לפני הרב, שלא יעמיד בסכנה את כל יהודי העיר, אבל רבי יצחק זאב הבטיח שלא יאנה כל רע ליהודים.

לפני הרמב"ם

מן קצר לאחר פטירת אביו הגדול, הלא הוא רבי חיים מבריסק, נבחר רבי יצחק זאב לשבת על כס הרבנות של בריסק. הוא היה אז אברך צעיר לימים, והנה העמד בפניו נסיון קשה מאין כמוהו. המעשה ארע בראש השנה: לפני תקיעת השופר הגיעה משלחת של קצינים לבית הכנסת. הקצינים בקשו לדבר עם הרב בענין דחוף. מה היה אותו ענין דחוף? יהודי מסכן ששרת בצבא נרדם בשמירה, ועקב כך נגזר עליו מות. עתה בקשו הקצינים מהרב לבוא אל היהודי, המבקש להתודות לפני מותו. "אינני הולך", אמר הרב. התרגזו הקצינים ואמרו: "אם לא תסכים לבוא אתנו, יומתו כל יהודי העיר!" ואולם הרב סרב והורה להמשיך בתפלה. כעבר זמן קצר הגיעה עוד משלחת של קצינים. הם היו בעלי דרגות גבוהות מאלו של קודמיהם. "על הרב לבוא אתנו!" צונו. "אינני הולך", השיב הרב את אותה תשובה.

חָלְפוּ כַּמָּה שָׁעוֹת, וְשׁוֹב הַגִּיעָה מִשְׁלַחַת קְצִינִים. וְהָרַב? הוּא הִיָּה שֶׁקֵּט וְשָׁלוֹ. הַיְהוּדִים שֶׁסָּבְבוּ אוֹתוֹ עָמְדוּ כְּמוֹ עַל גַּחְלִים לוֹהֲטוֹת, וְאֵז שָׁמְעוּ אֶת הַקְּצִינִים אוֹמְרִים: "בָּאֵנוּ לְהוֹדִיעַ לָךְ, כְּבוֹד הָרַב, שֶׁאֵין צָרָךְ שֶׁתְּבוֹא", וְהַסְּבִירוֹ: "מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל הָאָסִיר הַגִּישָׁה עָרְעוֹר עַל גֶּזֶר דִּינּוֹ, וְהוּא לֹא יוֹצֵא לְהוֹרֵג".

אָבֵל לְרַב הִיָּה הַסְּבִיר אַחֵר - הַסְּבִיר פְּשוֹט מְאֹד: בְּהַלְכוֹת יִסּוּדֵי הַתּוֹרָה פָּרַק ה' פָּסֵק הַרְמַב"ם כִּן: "...וְאִם אֵינּוּ חָיִב מִיִּתָּה יִהְיֶה כָּלָם וְאֵל יִמְסְרוּ", כְּלוּמַר אֲסוּר הִיָּה לְמַסֵּר אוֹתוֹ אִף אִם בְּשֵׁל כִּן הָיוּ נִהְרָגִים יְהוּדִים רַבִּים - כִּן פָּסֵק הַרְמַב"ם. "אֵלוֹ הַלְכָתִי לְשִׁמְעַ אֶת וְדוּוֹ", הוֹסִיף רַבִּי יִצְחָק זַיֵּב, "הָיוּ הוֹרָגִים אוֹתוֹ מִיָּד. לְפִי הַהֲלָכָה, אֵין לָנוּ רְשׁוֹת לְמַנֵּעַ סִכָּנָה מִהָעִיר וּלְהַנִּיחַ לַיהוּדֵי שְׂאֵינּוּ מוֹרֵד בְּמַלְכוּת לְמוֹת".

כִּן אָמְרָה הַתּוֹרָה - וְכִן, בְּדִיוֹק, יֵשׁ לְנַהֵג!

שֵׁר שֶׁהוּא כֶּתֶר

N י זֹכָה שֶׁעַל רֵאשׁוֹ יִנַּח כֶּתֶר? רַק אָדָם אֶחָד נִבְחַר: הַמֶּלֶךְ. אָבֵל בְּעַם יִשְׂרָאֵל, כָּל יְהוּדֵי יָכוֹל לְהִתְהַדָּר בְּכֶתֶר חָשׁוֹב - כֶּתֶר הַתּוֹרָה. הַמְּשֻׁנָּה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ כִּי בְּעַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלוֹשָׁה כֶּתָרִים: כֶּתֶר תּוֹרָה, כֶּתֶר כְּהֵנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת. בְּכֶתֶר כְּהֵנָּה זָכוּ אֶהֱרֵן וּבְנָיו, בְּכֶתֶר מַלְכוּת זָכָה בֵּית דָּוִד, אִף כֶּתֶר תּוֹרָה מוֹכֵן וְעוֹמֵד לְכָל יְהוּדֵי הַחֶפֶץ בוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב" (דְּבָרִים ל ג ד), וְחַכְמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה לְמַדּוֹ אוֹתָנוּ שֶׁכֶּתֶר תּוֹרָה חָשׁוֹב יוֹתֵר מִכֶּתֶר כְּהֵנָּה וּמִכֶּתֶר מַלְכוּת.

הַתְּלִמּוּד הַתּוֹרָה כֶּנְגַד כָּלָם

N צוֹת לְמוֹד תּוֹרָה הִיא הַמְּצוּה הַיְחִידָה שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר כִּי הִיא שְׁקוּלָה כֶּנְגַד כָּל הַמְּצוּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁלְמוּד הַתּוֹרָה מְבִיא אֶת הָאָדָם לַיָּדֵי מַעֲשָׂה, כְּלוּמַר לַיָּדֵי קִיּוּם הַמְּצוּוֹת.

עַל תְּלִמּוּדוֹ שֶׁל מִי נֶאֱמַר שֶׁהוּא כֶּנְגַד כָּלָם, שֶׁהוּא שְׁקוּל כֶּנְגַד כָּל הַמְּצוּוֹת? עַל תְּלִמּוּדוֹ שֶׁל אָדָם שְׁלוּמֵד עַל מְנַת לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד אֲחֵרִים, לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת